

Інформаційний бюлетень
про складені Національним агентством з питань запобігання корупції
протоколи про адміністративні правопорушення та внесені приписи щодо
ознак порушень вимог антикорупційного законодавства
протягом ІV кварталу 2024 року

На виконання підпункту 2 пункту 2 розділу II додатка 3 до Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ на 2023-2025 роки, затвердженої наказом МВС від 28 лютого 2023 року № 136, Управлінням запобігання корупції МВС проведено аналіз інформації щодо складених Національним агентством з питань запобігання корупції (далі – НАЗК, Національне агентство, Агентство) протоколів про адміністративні правопорушення та внесених приписів щодо ознак порушень вимог антикорупційного законодавства протягом ІV кварталу 2024 року.

З метою уникнення можливих порушень вимог антикорупційного законодавства щодо працівників системи МВС наводимо приклади ситуацій, розміщених на офіційному вебсайті НАЗК.

Щодо запобігання та врегулюванням конфлікту інтересів

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 28 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів. Проте існує ряд випадків, коли особа не знала або не вбачала в своїх діях конфлікту інтересів.

1. НАЗК склало та скерувало до суду протокол за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого частиною другою статті 172⁷ Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), стосовно судді суду м. Південноукраїнськ (до 2024 року — Южноукраїнськ) Миколаївської області. Встановлено, що правопорушник як слідчий суддя у справі, всупереч вимогам статті 28 ЗУ «Про запобігання корупції» (далі – Закон) та порушуючи положення статті 80 Кримінального процесуального кодексу України, ухвалив рішення в умовах реального конфлікту інтересів. Він зобов'язав посадовців поліції розпочати досудове розслідування щодо оприлюднення в соціальних мережах списків осіб, які висловлювали підтримку присвоєнню цьому судді звання «Почесний громадянин Южноукраїнської міської територіальної громади».

2. В листопаді 2024 року Національне агентство скерувало три обґрунтовані висновки про вчинення корупційних правопорушень. Зокрема, НАЗК направило два висновки до поліції в Дніпропетровській області щодо вчинення правопорушень, передбачених статтею 191 Кримінального кодексу України (далі – КК України), посадовцями однієї з військових частин під час закупівель для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд. Товари було придбано за суттєво вищою у порівнянні з реальною ринковою ціною, що призвело до додаткових витрат на 9 млн грн.

В результаті розгляду обґрунтованих висновків відкрито кримінальне провадження за фактом заволодіння бюджетними коштами посадовою особою у змові з фізичною особою-підприємцем через зловживання службовим становищем. Наразі триває досудове розслідування. Якщо провину посадовця буде доведено, йому загрожує покарання у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Національне агентство склало та скерувало до суду протокол про адміністративне правопорушення стосовно генерального директора комунального підприємства Київської міської державної адміністрації з охорони, утримання та експлуатації земель водного фонду Києва. Посадовець відмовив у наданні документів на запит Агентства, і, як наслідок, порушив вимоги статті 12 Закону. Документи, які запитувало НАЗК, стосувалися закупівлі за кошти місцевого бюджету послуг із буріння артезіанської свердловини вартістю майже 3,5 млн грн у Деснянському районі столиці.

Також внесено приписи генеральному директору цього КП щодо усунення вказаного порушення, та київському міському голові для проведення службового розслідування цього факту і притягнення відповідальних осіб комунального підприємства до дисциплінарної відповідальності.

4. До Головного управління поліції в Одеській області за результатами проведеного НАЗК моніторингу надіслано обґрунтований висновок щодо можливого вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, передбаченого статтею 172⁴ КУпАП. Фахівці Агентства встановили, що очільник підрозділу рятувальних робіт ДСНС продовжував обіймати посаду директора ТОВ після призначення на державну службу, а також не передав частку в капіталі у встановлений 60-денний строк після призначення. Крім того, НАЗК внесло припис начальнику Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Одеській області через порушення статті 36 Закону його підлеглим.

5. НАЗК внесло припис директору Державного центру зайнятості через порушення Чернігівським обласним центром зайнятості вимог законодавства щодо умов для повідомлення про корупцію і перевірки за повідомленнями викривачів. Інший припис винесено Голові Держлікслужби через неповідомлення посадовцем про конфлікт інтересів і невжиття заходів уповноваженим підрозділом для його врегулювання.

6. Національне агентство склало та направило до Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України обґрунтований висновок про виявлення у діях Броварського міського голови адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, а саме – щодо порушення обмеження щодо одержання подарунків.

Броварський міський голова отримав для своєї дружини подарунок у вигляді оренди автомобіля LAND ROVER 2023 року випуску, за ціною, значно нижчою від мінімальної ринкової, від юридичної особи, яка на постійній основі

впродовж 2023 – 2024 років ставала переможцем тендерів на виконання робіт за кошти місцевого бюджету.

Мінімальна ринкова вартість автомобіля, який використовували посадовець спільно з дружиною, складала понад 1 млн грн. Проте, на момент проведення моніторингу родина міського голови реально сплатила підприємству 80 тис. грн.

7. НАЗК склало протокол про адміністративне правопорушення стосовно очільника Управління патрульної поліції в Черкаській області Департаменту патрульної поліції.

Встановлено, що посадовець впродовж 2017-2024 років отримував від фізичної особи, яка не є його близькою особою, подарунки у вигляді безоплатного користування квартирою у м. Черкаси, загальною площею 67,9 кв.м, чим порушив обмеження, встановлені вимоги статті 23 Закону. Дії поліцейського кваліфіковано за частиною першою статті 172⁵ КУпАП.

8. Начальнику ГУ ДСНС у Чернігівській області було внесено припис про усунення порушень вимог статті 36 Закону, проведення службового розслідування та притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб Головного управління ДСНС України в Чернігівській області.

Представники НАЗК встановили, що заступник начальника однієї з державних пожежно-рятувальних частин з охорони об'єктів державного пожежно-рятувального загону Головного управління ДСНС України у Чернігівській області з охорони об'єктів, був призначений на посаду в червні 2023 року, однак в порушення вимог Закону, не передав своєчасно (60 днів після призначення) в управління свою частку в складеному капіталі фермерського господарства, відчуживши її лише в липні 2024 року.

9. Міжгірський районний суд Закарпатської області визнав винним начальника відділу освіти, культури, спорту та охорони здоров'я Скадовської районної державної адміністрації у вчиненні адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією за статтею 172⁴ КУпАП.

Посадовець упродовж 2023 року працював за сумісництвом в міжнародному фонді та отримував дохід, чим порушив встановлені законодавством обмеження, передбачені пунктом 1 частини першої статті 25 Закону.

10. Суд визнав винним Старокостянтинівського міського голову у вчиненні адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією за статтею 172⁷ КУпАП «Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів». Посадовець до укладення шлюбу в умовах реального конфлікту інтересів ухвалював рішення в про преміювання своєї нареченої, з якою вже перебував у позаслужбових стосунках. Міський голова отримав адміністративне стягнення у вигляді сплати штрафу.

11. Припис також отримав виконувач обов'язків Полтавського міського голови щодо проведення службового розслідування для виявлення причин та умов, що призвели до вчинення очільницею Департаменту освіти міськради правопорушення, пов'язаного з корупцією. Крім того посадовець має розглянути питання щодо притягнення правопорушниці до відповідальності.

Так, НАЗК встановило, що директорка Департаменту освіти Полтавської міської ради була повідомлена про наявність у діяльності підлеглого конфлікту інтересів. Проте, посадовиця не вжила заходів для запобігання та належного врегулювання конфлікту інтересів підлеглого, чим порушила положення частини четвертої статті 28 Закону і, таким чином вчинила правопорушення, пов'язане з корупцією.

Щодо фінансового контролю та моніторингу способу життя

1. НАЗК виявило ознаки незаконного збагачення одного з начальників територіального сервісного центру РСЦ ГСЦ МВС України. Моніторинг способу життя посадовця було ініційовано за результатами самостійно виявлених обставин.

За результатами перевірки встановлено, що посадовець у період з 2021 по 2023 роки придбав низку транспортних засобів за заниженими цінами та реалізовував їх за значно вищими цінами, отримуючи суттєвий фінансовий зиск. До цієї схеми також були залучені близькі особи декларанта.

У співпраці з Агентством з розшуку та менеджменту активів (далі – АРМА) виявлено, що під час повномасштабного вторгнення росії в Україну, в березні 2022 року, посадовець придбав п'ять апартаментів у курортних містах Грузії — Батумі та Бакуріані. Загальна площа об'єктів нерухомості становить від 37 до 87 кв. м, а їх вартість — від 30 до 82 тисяч доларів США. Сумарна вартість цих придбань перевищує 7,19 млн грн.

Загалом витрати посадовця та його родини на придбання рухомого та нерухомого майна сягають майже 20 млн грн. При цьому НАЗК встановило відсутність законних доходів, які могли б забезпечити такі фінансові витрати.

Матеріали щодо начальника сервісного центру МВС направлено до Офісу Генерального прокурора для подальшого внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за статтею 368⁵ КК України (незаконне збагачення).

2. Прокурори Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) на підставі матеріалів повної перевірки декларації НАЗК заявили позов до Вищого антикорупційного суду (далі – ВАКС) про визнання необґрунтованими активів на майже 2,6 млн грн Верхньокоропецького сільського голови Закарпатської області. За рішенням суду активи можуть бути стягнені в дохід держави.

Йдеться про будинок площею 242 кв.м та земельну ділянку площею 611 кв.м у м. Мукачево набуті його дружиною на початку 2022 року.

За результатами повної перевірки декларації НАЗК встановило неможливість набути зазначене майно за рахунок доходів, отриманих із підтверджених джерел.

3. 11 грудня 2024 року ВАКС задовольнив позов прокурора САП про визнання необґрунтованими активів на суму 5,6 млн грн, виявлені за результатами повної перевірки НАЗК у декларації начальника управління Головного управління Державної міграційної служби України в Одеській області.

НАЗК встановило, що у 2023 році мати посадовця придбала автомобіль Mercedes Benz G400 D вартістю понад 5,6 млн грн. При цьому жінка не мала законних джерел доходів для такої покупки та не володіла правом керування автомобілем. Фактично указаною автівкою користувався посадовець та його близькі особи, тобто саме він міг вчиняти щодо цього активу дії тотожні праву розпорядження ним.

За результатами розгляду обґрунтованого висновку НАЗК щодо виявлених ознак недостовірних відомостей у декларації, Державне бюро розслідувань (далі – ДБР) розпочало кримінальне провадження за частини першої статті 366² КК України.

Зважаючи на встановлені факти, прокурор звернувся до суду із позовом про конфіскацію зазначеного активу в дохід держави через сумнів у його законному походженні.

ВАКС підтримав позицію прокурора, визнав активи необґрунтованими та ухвалив рішення про їх стягнення в дохід держави.

Рішення суду поки не набрало законної сили та може бути оскаржене в апеляційному порядку протягом 30 днів з моменту складання його повного тексту.

4. НАЗК виявило ознаки необґрунтованості активів на понад 5,6 млн грн та недостовірних відомостей на понад 83 млн грн у декларації начальника управління Головного управління Державної міграційної служби України в Одеській області.

Матеріали повної перевірки його декларації в частині виявлення ознак необґрунтованих активів скеровані до САП для ініціювання питання про стягнення в дохід держави автомобіля преміум класу Mercedes-Benz G 400 D 2023 року випуску вартістю 5,6 млн грн, оформленого на матір чиновника.

Крім того, під час перевірки встановлено, що посадовець не зазначив у декларації відомості про житловий будинок у центрі Одеси. Будинок загальною площею 200,5 кв. м та орієнтовною вартістю понад 7 млн грн оформлений на матір неповнолітніх дітей декларанта.

Крім автомобіля, посадовець не задекларував інші оформлені на матір активи, стосовно яких він має вирішальне право розпорядження: офісну будівлю загальною площею 195,8 кв.м., базу відпочинку (апартаменти) загальною площею 94,9 кв.м., приміщення магазинів та земельні ділянки в м. Білгород-Дністровському та смт Затока Одеської області, вартість яких на дату набуття (2014-2017 рр) становила близько 800 тис. грн.

Національне агентство поставило також під сумнів наявність у дружини посадовця криптовалюти Bitcoin у кількості 37 одиниць вартістю понад 57,7 млн грн та готівкових коштів у розмірі 100 тис. євро та 200 тис. дол. США.

За результатами розгляду обґрунтованого висновку НАЗК щодо виявлених ознак недостовірних відомостей у декларації Державне бюро розслідувань розпочало кримінальне провадження за частиною першою статті 366² КК України.

5. Апеляційна палата ВАКС 3 грудня 2024 року залишила без змін рішення суду першої інстанції від 24 липня 2024 року, яким визнано необґрунтованими активи на загальну суму 7 млн грн, набуті заступником начальника одного з управлінь ДБР і його дружиною-прокурором обласної прокуратури.

Суд визнав необґрунтованими активами квартиру в м. Києві, що набута у власність на початку 2020 року за майже 3,8 млн грн і оформлена на бабусю відповідачки, та паркомісце, придбане в цей же період за 0,7 млн грн і оформлене на тітку відповідачки.

Також суд визнав частково необґрунтованим активом квартиру в Києві, оформлену на тітку відповідачки, вартістю на момент придбання у 2022 році майже 2,8 млн грн. На користь держави з відповідачів вирішено стягнути частину вартості частково необґрунтованого активу в сумі понад 2,5 млн грн.

Позов пред'явлено на підставі матеріалів НАЗК та доказів, одержаних прокурором САП у встановленому законом порядку.

Рішення Апеляційної палати ВАКС набирає законної сили з моменту проголошення.

6. НАЗК за ініціативи та у взаємодії з Службою безпеки України (далі – СБУ) виявило ознаки корупційного кримінального правопорушення в діях колишнього очільника Департаменту господарського забезпечення СБУ.

За результатами проведеного НАЗК моніторингу способу життя колишнього посадовця, членів його сім'ї і знайомої особи виявлено ознаки корупційного кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368⁵ КК України, що свідчить про незаконне збагачення на понад 27,7 млн грн.

НАЗК встановило, що посадовець, члени його сім'ї та знайома набули у власність необґрунтовані активи, а саме:

- вилучену правоохоронним органом готівку у 70 тис. дол. США та 40 тис. євро;
- квартиру в Києві вартістю понад 4,4 млн грн, зареєстровану на пов'язану особу;
- автомобіль Mitsubishi I200, 2019 р.в., вартістю 860 тис. грн;
- автомобіль Toyota RAV-4 Hybrid, 2021 р.в. вартістю понад 1,1 млн грн;
- автомобіль Jeep Grand Cherokee, 2011 р.в., вартістю 500 тис. грн;
- автомобіль Volvo XC90, 2021 р.в. вартістю понад 1,6 млн грн;
- автомобіль Tesla Model X, 2018 р.в. вартістю 500 тис. грн;
- 5 об'єктів нерухомого майна, 4 з яких розташовані в Печерському районі міста Києва на загальну суму понад 13,8 млн грн;
- кілька земельних ділянок в Запорізькій і Київській областях на загальну суму 235 тис. грн.

Ні посадовець, ні члени його сім'ї, ні близькі та пов'язані особи не мали достатніх статків для набуття у власність цих активів.

Також з 2021 по 2022 роки на банківські рахунки сина підозрюваного було зараховано понад 1,1 млн грн, з яких внесено готівкою – понад 842 тис. грн, походження яких невідоме, адже не підтверджується офіційно отриманими доходами.

За результатами моніторингу способу життя НАЗК склало обґрунтований висновок та скерувало матеріали стосовно колишнього очільника Департаменту господарського забезпечення СБУ до Офісу Генерального прокурора для приєднання до матеріалів кримінального провадження та проведення досудового розслідування з метою притягнення його до кримінальної відповідальності.

Нагадаємо, співробітники Головного управління внутрішньої безпеки та слідчі Головного слідчого управління СБУ викрили експосадовця у квітні 2024 року на розтраті бюджетних коштів, виділених на закупівлю пального, що спричинило понад 26 млн грн збитків. Під час обшуків у підозрюваного було виявлено та вилучено грошові кошти у сумі 70 тис. дол. США та 40 тис. євро, що у гривневому еквіваленті становить понад 4,4 млн грн.

Слідчі повідомили експосадовцю про підозру у розтраті чужого майна шляхом зловживання службовим становищем, а також у перешкоджанні законній діяльності Збройних Сил України.

7. НАЗК за результатами повної перевірки виявило ознаки декларування недостовірних відомостей на понад 3,4 млн грн у декларації голови Харківської обласної ради, поданої за 2022 рік.

За результатами розгляду обґрунтованого висновку НАЗК Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ) внесло в Єдиний реєстр досудових розслідувань відомості та розпочало кримінальне провадження за частиною першою статті 366² КК України.

Під час перевірки встановлено, що чинна голова Харківської обласної ради не зазначила у декларації відомості про нерухоме майно у Ніцці, Франція вартість якого може становити 88 тис. євро (що еквівалентно понад 2,7 млн грн), яким користується (орендує) її чоловік.

Також, на підставі аналізу відомостей про підтверджені доходи і витрати посадовиці протягом звітного періоду виявлено ознаки завищення відображеного в декларації розміру готівки на понад 680 тис. грн.

Крім цього, НАЗК поставило під сумнів факт отримання її чоловіком доходу від продажу корпоративних прав Le Folie's (ресторанний бізнес у Франції) у розмірі лише 500 євро.

Також посадовиця не зазначила у декларації відомості про визначення її чоловіка кінцевим бенефіціарним власником юридичної особи, зареєстрованої за законодавством Франції SAS Midi au Soleil (ресторан на набережній Канн, Франції).

8. Прокурори САП на підставі матеріалів НАЗК заявили позов до ВАКС про визнання необґрунтованими активів на майже 8.7 млн грн посадовця Головного управління Національної поліції у місті Києві.

Йдеться про квартиру у м. Києві площею 220 кв. м та два паркомісця, які придбала теща посадовця, а також доходи, отримані від продажу зазначеної квартири.

НАЗК проаналізувало доходи та видатки сім'ї посадовця та родичів і встановило неможливість набути зазначене майно за рахунок законних доходів.

НАЗК розпочало моніторинг способу життя посадовця за власними напрацюваннями. Згодом, посадовець потрапив у поле зору також і журналістів програми «Схеми: корупція в деталях». Після виходу їхнього сюжету теща посадовця продала вказану квартиру. Тому прокурор САП також заявив позов про стягнення доходів, отриманих внаслідок продажу квартири.

9. ДБР за матеріалами НАЗК скерувало до суду справу щодо незаконного збагачення начальника Центрального управління продовольчого забезпечення Тилу Командування Сил логістики ЗСУ на майже 58 млн грн.

Нагадуємо, що у березні 2024 року НАЗК спільно з ДБР та Офісом Генерального прокурора за результатами проведеного моніторингу способу життя виявили ознаки незаконного збагачення у начальника Центрального управління продовольчого забезпечення Тилу Командування Сил логістики ЗСУ на майже 58 млн грн.

НАЗК встановило, що у 2023 році за дорученням чиновника пов'язаними з ним фізичними та юридичними особами було набуто:

- автомобіль Toyota Corolla Cross Hybrid вартістю 1,5 млн грн, оформлений на дочку посадовця, сукупні доходи якої суттєво не відповідають вартості набутого майна;
- квартира в Києві площею 158 кв.м. вартістю понад 5,8 млн грн, зареєстрована на третю особу;
- 53 земельні ділянки на території Київської, Хмельницької, Вінницької, Черкаської, Житомирської, Полтавської областей загальною вартістю понад 8,7 млн грн;
- Єдиний майновий комплекс Хмельницького державного експериментального протезно-ортопедичного підприємства вартістю 38,4 млн грн;
- комплекс Хмельницької обласної бази спеціального медичного постачання вартістю 1,4 млн грн.

Вищезазначені ділянки та комплекси за дорученням чиновника придбали треті особи. Крім того, не встановлено законних джерел походження 2 млн грн готівки, яка згідно з декларацією належить родині службовця.

Слід зазначити, що після призначення на посаду начальника Центрального управління продовольчого забезпечення Тилу Командування Сил логістики ЗСУ і незначного збільшення доходів службовця витрати його сім'ї зросли в кілька разів, що може свідчити про отримання прихованих доходів із незаконних джерел.

НАЗК встановило, що ні сам чиновник, ні члени його сім'ї не мали фінансової спроможності для придбання усіх вищезазначених активів.

10. НАЗК виявило ознаки декларування недостовірних відомостей у колишнього заступника міністра на понад 10 млн грн. Ці факти встановлені за результатами повної перевірки його декларації за 2021 рік.

Так, декларант відобразив наявність у члена сім'ї (дружини) готівки на понад 10 млн грн та зазначив, що вони набуті до шлюбу і є її особистим надбанням. Крім того, документів на підтвердження джерел отримання грошових активів не надав.

Під час повної перевірки встановлено, що розмір отриманих дружиною законних доходів у період часу з 1998 по 2021 рік не дозволяв накопичити таку суму.

За результатами перевірки НАЗК склало обґрунтований висновок за ознаками частини другої статті 366² КК України (внесення завідомо недостовірних відомостей до декларації) та направило його до НАБУ.

На підставі вказаних матеріалів розпочато досудове розслідування.

Щодо інших порушень антикорупційного законодавства

1. НАЗК внесено припис очільнику Державної служби України з питань праці з вимогою усунути порушення статті 53¹ Закону щодо розгляду повідомлень про корупцію. Встановлено, що в органі не забезпечено своєчасне опрацювання повідомлень про корупцію, що надходять через Єдиний портал повідомлень викривачів. Як наслідок - декілька повідомлень про корупцію залишились без розгляду.

Управління запобігання корупції МВС